

Zjevení na cestě do Emauz

Lk 24, 13 - 34

Bolest ze ztráty

V tomto oddíle vidíme dva učedníky, jak spolu jdou do Emauz. Kdosi první verše nazval „vracejí se domů, ale domov už není domovem“. Ten, který jim dal život skončil v nicotě. Pokud by se dalo všechno co čteme shrnout do jednoho slova, potom bychom použili slovo ztráta. Ztráta bolí, přesto že náš život je plný ztrát – vlastně od dětství něco ztrácíme: když se narodíme, ztrácíme bezpečí matčina lůna, když jdeme do školy ztrácíme bezpečí domova, když nastoupíme do zaměstnání ztrácíme svobodu mládí, když do manželství, svobodu výběru, když stárneme ztrácíme hezký vzhled, když onemocníme tak ztrácíme fyzickou nezávislost, a nakonec zemřeme a ztrácíme všechno. Nad tím vším ale existuje ještě jedna ztráta – ztráta víry – víry, že život má smysl, že má smysl usilovat. Nemyslím odpadnutí od Boha, jako zjištění, že to co nás dlouho drželo nad vodou jako např. služba, modlitby, svátosti, život ve sboru, věrnost Bohu ztratilo svůj účinek. Najednou jsme v pohodě schopni bez tohoto všeho žít, Bůh v našem životě už nehraje podstatnou roli. Co s našimi ztrátami? Zamaskovat je? Udržíme je v tajnosti? Budeme z nich někoho obviňovat? Zaženeme je činností?

Jedna z naznačených cest je naznačena v textu – jdeme vedle sebe a nasloucháme jeden druhému. Nicméně ani toto nestačí – pokud naději ztratil i druhý. Otázka zní, zda naše ztráty vedou k zahořklosti, nebo k vděčnosti. Zda se sdílíme druhému o tom, jak mi celý svět ublížil, nebo zda ztrátu vnímám jako zlomení, skrze které mne Bůh vede. Asi před týdnem jsem dostal dopis od jednoho člověka – dopis na čtyři strany, který se vracel k dávno minulým věcem. Byl to dopis plný hořkosti, v kterém se odrážela určitá neschopnost přijmout určitou ztrátu. Snad ztrátu prestiže, snad ztrátu svých představ, nevím. Bylo pro mne poměrně snadné nad tímto dopisem pokrčit rameny, politovat tohoto zklamaného člověka, zároveň jsem si ale kladl otázku, kolik je v mé duši zákoutí, kde nosím zášť, smutek, nejistotu ze svých ztrát.

Ve verších 21 – 24 ale vidíme náznak naděje. V učednicích je na jednu stranu smutek a skepse, na druhou nicméně druhá část jejich bytosti se brání tomuto uvěřit a musí říci co se stalo – Kristus tam nebyl. Jako by u každého člověka pod nánosem skepse, zlomení, zášti bylo něco, co se brání uvěřit, že svět je skrz naskrz zkažený, že není naděje.

Jste nechápaví.

Cizinec se vůbec nepokouší se představit, jen jim řekne „jak jste nechápaví“ a začne jim vyprávět – vypráví jim příběh. Cizinec nepopírá co se stalo, ani neříká to bude dobré, ani je nechlácholí. Spíše vše potvrzuje jako součást daleko větší události, příběhu, kterého se stali i ono součástí. V čem jsou oni ale i my nechápaví? V tom že nevíme, že naše životy vůbec nejsou tak malé, ale že jsme součástí velkého tajemství, mystéria, které zahrnuje mnoho generací. Jste nechápaví, protože vidíte jen svoji perspektivu života. Pokud neuvídíte, že vaše ztráta není náhoda, ale je součástí něčeho mnohem většího, potom zůstanete zahořklí, potom svoje ztráty nikdy nebudete schopni přijmout. Potom se vám snadno stane, že uvíznete ve vzpomínkách na to, jak to kdysi bylo a nebo v sebelítosti, jak to mohlo být kdyby... Budeme žít uvěznění ve svých minipříbězích, v kterých je největším dramatem dostat děti na školu, co si o mne myslí druzí, jak se zajistit atd.

Ježíš se připojuje k učedníkům a hovoří s nimi – o čem? O Písmu. Prostě jim otevírá slovo Boží, které jim zapaluje srdce. Je to slovo, které zapaluje. Je to slovo, které vytrhuje ze smutku. Jenže co je vlastně cílem slova? Co bylo cílem slov, které učedníkům řekl Kristus? Je to kvůli správným informacím? Ne, cílem slova není především informovat, ani instruovat – tedy dát návod, dokonce ani inspirovat, ale zprostředkovat přítomnost samotného Krista. Problém je, že posloucháme slovo jako něco, co nás především informuje a proto se nás slovo jen velmi málo kdy dotkne. Boží slovo je posvátné tím, že zpřítomňuje to, co označuje. Ježíš se jim zpřítomňuje svými slovy ne svou podobou. Tím že mluví, se jim dává poznat více, než aby jim hned řekl kdo je. A tak se ptám – jak k nám přichází Bůh, když poslouchám slovo? Když mi někdo řekne „miluji tě nebo nenávidím tě“, potom tato slova jsou více než jen informací, tato slova se mnou něco udělají. Myslel jsem na to, kdy se mnou slovo Boží skutečně něco dělalo a zda věřím, že slovo Boží skutečně zpřítomňuje Krista...

Pozvání cizince

Cizinec dává poutníkům nový význam. Zvou ho domů. Jejich prázdný domov se stal novým místem, i když je na stejném místě. Najednou se cizinec stává přítelem – přece přítele zveme domů. Možná jsme si zvykli na myšlenku, že nás Ježíš zve, ale pravda je i ta, že Ježíš chce být pozván. Pokud ho nepozvou, bude pokračovat na jiné místo. Pokud ho nepozvou, navždy zůstane jen zajímavým cizincem, který dal velmi zajímavé informace, ale jen cizincem. Byl to snad fascinující člověk, který zapálil svými myšlenkami srdce, ale cizinec. Toto je charakterické i pro nás – vyměníme si informace. Nicméně navázat hluboké přátelství je něco jiného. Otázka je,

zda chceme, aby Ježíš skutečně poznal naše nejintimnější zákoutí, zda ho chceme představit lidem, se kterými žijeme, zda chceme, aby nás viděl v každodenním životě.

Poté, co jsme totiž vyslechli jeho slova, můžeme říci: „To bylo zajímavé“. Nebo se můžeme odvážit říci: „Věřím ti, svěřuji se ti a nechci mít před tebou žádné tajemství. Chci, abys byl nejen spolucestujícím, ale i nejhlubším přítelem mé duše“. Najednou nejedeme je stejným směrem, nemáme jen stejnou vizi, ale sedíme proti sobě, stolujeme spolu, jsme pod jednou střechou. Několikrát jsem se v rodině musel přemáhat nad výbuchem. Kluci postupně snášejí všechny hračky na stůl, kde jíme – tedy na stůl v kuchyni. Tam se žije. Myslím, že cítí, že stůl je místo, kolem kterého se schází rodina, kde je jakási pohoda. Proto si tam chtějí i hrát a proto je necháváme. Zároveň u stolu může být bolest.

Jenže je tu jedna zajímavá věc – poté, co ho učedníci pozvou, se stávají oni jeho hosté.

Ježíš – hostitel

Poté, co *oni* Krista pozvali, jim *on* láme chléb a vlastně spolu slaví eucharistii. Je zde jediná věta, která nás vede k jádru tajemství – když jim dal najíst, když ho konečně poznali, když by si na něj konečně mohli sáhnout. ...jim zmizel. Najednou vidíme jinou rovinu společenství. Je to společenství tak svaté, tak důvěrné, tak duchovní, že se ho naše smysly nemohou dotknout. Později se jim dává poznat znova – tělesně ale ne tomto případě. Toto první poznání je jiné.

Vlastně do té doby když s nimi JK chodil, ho nikdy plně nepoznali, i když ho viděli. Někteří toto místo vykládají jako obraz VP – kdy vstupujeme do nejužšího spojení s Kristem skrze stolování s ním. Myslím, že je zde i další princip – nechali si posloužit samotným Kristem. Přijali od něj požehnání. Ne jejich aktivita pro něj, ale jeho nekonečné zdroje se stávají zdrojem. Všimněme si jiné věci – učedníci jsou opět sami, ale ne s tou samotou která je obklopovala na počátku jejich cesty. Již se nedívají se skloněnými hlavami k zemi. Dívají se na sebe a říkají což nám nehořela srdce? Najednou jsou spolu a nemluví o posledních novinkách, ale o tom, který šel s nimi. Jsou sami, protože jim zmizel, ale spolu, protože ho každý z nich přijal a tak se skrze něj stali jedním, novým tělem – církví.

Vyslání

To, co prožili a co změnilo jejich perspektivu nesmí zůstat jen pro ně. Navíc Kleofáš a jeho přítel již nejsou lidé, kteří si mají jen dodat útěchu. Jsou lidmi nového poslání, kteří mají něco naléhavého, co nelze skrývat, co je nutno vyznat. Všimněte si, že chtěli s JK jít domů, protože už byl pozdní den, pak se spolu najedli, což trvalo nějakou dobu. Tedy muselo být pozdě, a snad právě proto LK poznamenává, že *ještě* v tu hodinu se vrátili do Jeruzaléma – to ale bylo tři hodiny. Tedy hodně dlouhá cesta. Vidíme obrovský rozdíl mezi jejich cestou do Emauz a cestou zpátky. V té druhé cesta je naděje a zároveň touha zvěstovat co viděli a zažili. I druzí se potřebují dozvědět, že Kristus žije. Latinské mše je od slov „*Ite, missa ex*“, tedy jděte, toto je vaše poslání. Nezůstávejte doma, i když se tam cítíte bezpečně. Platí zde staré zemědělská moudrost – když necháte hnůj na hromadě, začne smrdět. Proto je třeba jej rozházet – nejen aby nesmrđěl, ale aby dal užitek. Stejně platí s církví ... Konec příběhu tedy není společenství, ale poslání. Umožněte druhým aby i oni měli podíl toho, co jste i vy zažili. Problém je, že pokud zůstane jen u poslání bez přijetí síly Ducha Božího, pokud je to jen poslání bez toho, že vychází ze společenství s Kristem, stane se nám toto jen slovem budící pocit viny, nebo slovem prázdňným.

Závěr:

Jako by příběh šel po linii pěti myšlenek: bolest – slovo – pozvání – přijímání – vyslání.

Bolest se může stát ztrátou či výzvou. Slovo se může stát buď informací nebo zpřítomněním, pozvání Krista je naše volba, stejně tak zda si jím samotným chceme nechat sloužit. Toto šel následně vede k poslání – tedy sdílení o tom, co se mnou Kristus učinil.

Slovo závěrem:

„Nevíte, že to, a co si právě naříkáte, se může stát cestou k něčemu novému? Možná je nemožné změnit to, co se vám stalo, ale stále ještě máte svobodu se rozhodnout, jak s tím žít.“